

Työvoiman kysynnän näkymät Helsingin seudulla

Jouni Nupponen

Tutkija,

Uudenmaan ELY-keskus

A lueelliset kehitysnäkymät keväällä 2016 -katsaus on ELY-keskusten yhdessä keskeisten aluekehittäjien kanssa muodostama näkemys seutukuntien ja ELY-keskusalueiden nykytilasta ja lähiajan näkymistä. Tekstissä tarkastellaan alueita neljästä näkökulmasta: alueen vahvuudet ja tulevaisuuden haasteet, elinkeinoelämän tilanne ja näkymät, työvoiman kysynnän näkymät sekä työttömyyden määrä ja rakenne.

Tämän katsauksen arviot on tuotettu helmi–maaliskuun 2016 aikana. Julkaisun jälkeen Fujitsu sekä Microsoft ovat ilmoittaneet mittavista irtisanomisista, mikä vaikuttaa ohjelmistoalan lähitulevaisuuden näkymiin ja työttömyyteen pääkaupunkiseudulla. Tässä artikkelissa on lyhyesti käyty läpi työvoiman kysynnän näkymiä alueen keskeisten toimialojen osalta.

Kasvua matkailussa ja rakentamisessa

Helsingin seudun työttömyys on tällä hetkellä korkeampi kuin kertaakaan 2000–luvulla. Silti avoimien työpaikkojen määrä on ollut kasvussa jo pidemmän aikaa, ja nyt näyttää siltä, että avoimien paikkojen määrässä on ainakin toistaiseksi päästy jo vuoden 2008 yläpuolelle.

Yksi merkittävä kasvuala alueella lähitulevaisuudessa tulee olemaan majoitus- ja ravitsemistoiminta. Hotelleja on rakennettu pääkaupunkiseudulle muutaman viimeisen vuoden aikana enemmän kuin kertaakaan 2000–luvulla. Etenkin pääkaupunkiseudun kunnissa yöpymisten määrät olivat selvästi kasvussa jo viime vuonna ja kasvu näyttää jatkuvan myös kuluvan vuoden aikana. Eniten on alueella lisääntynyt aasialaisten, etenkin kiinalaisten, matkailijoiden määrä.

Mikäli transit-matkailijoiden potentiaali saadaan jatkossa yhä enemmän hyödynnettyä, aasialaisten matkailijoiden määrä tulee kasvamaan yhä suuremmassa määrin.

Matkailu- ja ravintolapalvelut ry arvioi, että vuoteen 2020 mennessä yksistään pääkaupunkiseudun hotelleihin syntyy 700–900 uutta työpaikkaa. Myös Ammattibarometrin arviot lähitulevaisuuden suhteen ovat valoisat muun muassa tarjoilijoiden ja kokkien osalta.

Rakennusalan liikevaihdosta pääkaupunkiseudun merkitys on jatkuvasti kasvussa, ja meneillään olevissa rakennushankkeissa Helsingin seudun osuus on arviolta 2/3. Käynnissä olevat miljardihankkeet (kuten Helsinki-Vantaan lentokentän laajennustyöt, Länsimetron jatke, Kalasataman Redi, Pasilan Tripla sekä etenkin Länsimetron varrella vilkas asuntorakentaminen) tuovat lisääntyvissä määrin työmahdollisuuksia ammattitaitoiselle työvoimalle usean vuoden ajan. Kirvesmiesten, talonrakentajien muurareiden ohella on pulaa suunnittelijoista ja työnjohtajista. Pääkaupunkiseudulla rakennusalan avoimien paikkojen määrät ovatkin kahden viimeisen vuoden aikana olleet huomattavassa kasvussa.

Myyjien paikkojen määrässä laskupainetta lähitulevaisuudessakin

Päätoimialoista kaupan alan tilanne on Helsingin seudulla kahtiajakoinen. Pääasiassa alueen suurten kaupapakeskusten kävijämäärät ovat kasvussa, mutta vähittäiskaupan liikevaihto kokonaisuudessaan tulee laskemaan myös kuluvana vuonna. Erikoisliikkeet vanhoissa ostoskeskuksissa kärsivät asiakaskadosta muun muassa verkkokaupan kasvun vuoksi. Alueella onkin purettu monia vanhoja ostoskeskuksia viimeisten vuosien aikana ja useita on purku-uhan alla.

Työllisten määrä on kaupan alalla ollut laskussa, ja kaupan alan liikevaihdon odotetaan Helsingin seudulla myös kuluvana vuonna laskevan. Myyjien avoimien paikkojen määrä on Helsingin seudulla ollut jyrkässä laskussa jo lähes vuoden verran.

Hitsaajista pulaa – terveysteknologia voimakkaasti kasvava ala

Teollisuudessa on Ammattibarometrin tulosten perusteella useissa ammateissa ylitarjontaa, mutta hiljaisessa

Valokiilassa

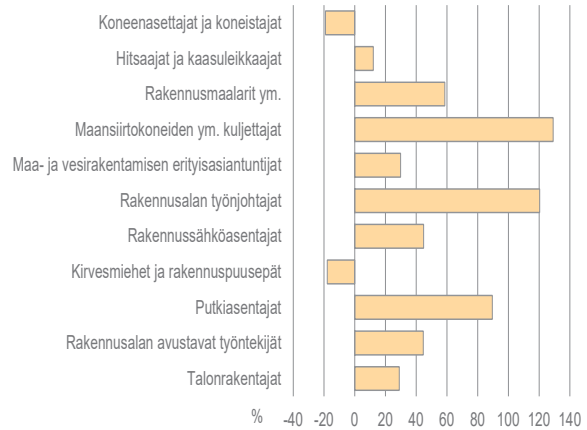
haussa näyttää esimerkiksi kone- ja metalliteollisuudessa olevan yllättävänkin paljon paikkoja etenkin hitsaajille ja koneistajille. Oppilaitoksilla on muun muassa Keski-Uudellamaalla vaikeuksia täyttää aloituspaikkoja. Alalla ongelmana on lisäksi varsin korkea opintojen keskeyttämisprosentti. Usein alan opiskelijat jo työssäoppimisjakson aikana löytävät tulevan työpaikkansa.

Teollisuudessa voimakkaimmin kasvava ala on terveysteknologia, jossa pääkaupunkiseudun paino on ”Vallilan piilaakson” myötä varsin korkea. Alalle tyypillistä on, että yritysten omistuspohja on ulkomailla ja alalla työskentelevien koulutustaso on korkea. Jo vuoden 2015 lopulla terveysteknologian liiton kyselyssä 15 prosenttia vastanneista yrityksistä arvioi rekrytoivansa kuluvan vuoden aikana yli 10 henkilöä. Vastaavasti 52 prosenttia uskoi palikkaavansa 1–2 ja 20 prosenttia 3–10 uutta työntekijää.

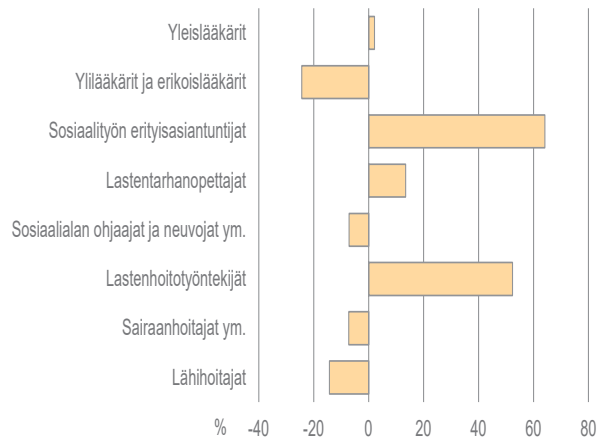
Yksityisen sektorin merkitys SOTE-alalla on kokonaisuudessa kasvu-uralla. Vaikka Helsingin seudulla avoimien paikkojen määrässä onkin ollut laskua, on avoimien paikkojen määrä suhteessa työttömiin työnhakijoihin toimialoista korkein. Ammattibarometrin arvioissa alalla on myös lähitulevaisuudessa pulaa esimerkiksi lääkäreistä, sairaanhoitajista ja lähihoitajista. Myös jatkossa työpaikat tulevat lisääntymään todennäköisesti etenkin yksityisellä sektorilla. Muun muassa yksityisten palvelutalojen rakentaminen on jo usean vuoden ajan lisääntynyt useissa kunnissa Helsingin seudulla.

Ohjelmistoalalla Helsingin seudulla syntyy jatkuvasti enemmän yrityksiä kuin niitä lopettaa. Yritykset rekrytoivat omia kanavia pitkin eivätkä avoimet työpaikat näy kuin osittain työ- ja elinkeinoministeriön tilastoissa. Vajaat puolet ohjelmistoalan yrityksistä toimii Helsingin seudulla. Alalla on ollut viiden viimeisen vuoden ajan enemmän irtisanomisia kuin millään muulla toimialalla, mutta näyttää siltä, että viimeisimpien irtisanomisten kohdalla työnsä menettäneet ovat nopeasti työllistyneet muihin yrityksiin tai vastaavasti ruvenneet yrittäjiksi. Startup-yritysten määrä on ohjelmistoalalla jo pitkään ollut kasvu-uralla ja riskirahoitus kohdentuu cleantechin ja terveysteknologian ohella tälle alalle selvästi eniten.

Avoimien paikkojen %-muutos teollisuudessa ja rakentamisessa Helsingin seudulla, neljännes I/2016 verrattuna vuotta aiempaan

Avoimien paikkojen %-muutos SOTE-alalla Helsingin seudulla, neljännes I/2016 verrattuna vuotta aiempaan

Avoimien paikkojen %-muutos palveluilla Helsingin seudulla, neljännes I/2016 verrattuna vuotta aiempaan

